

УДК 37:005]:331.101.1

DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2021-5\(200\)-55-60](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2021-5(200)-55-60)

Починюк Євгенія

ORCID iD <http://orcid.org/0000-0002-6419-4567>

КРЕАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ: ВПЛИВ ЕРГОДИЗАЙНУ НА ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

A *Присвячено проблемі розвитку творчої особистості засобами ергодизайну, формуванню менеджера-новатора креативного типу на основі інтеграції інноваційної освіти та креативного менеджменту. Доведено, що беззаперечним стає факт підвищеної актуальності проблеми розвитку креативності та творчого потенціалу особистості, що вирізнятимуть її серед інших.*

Робота містить комплексний аналіз підходів до визначення дефініцій креативного менеджменту в освіті та його взаємодії із ергодизайном освітнього середовища. Процес формування менеджера освітньої галузі розглядається у тісному зв'язку із процесом формування та потребами сучасної освітньої парадигми, а також новаціями та вимогами суспільства.

Конкретизовано шляхи, які стимулюють розвиток творчого потенціалу особистості та є необхідними в ефективній управлінській діяльності, на основі використання ергодизайну. Здійснено аналіз основних характеристик освітнього менеджера, який здатен успішно взаємодіяти з інноваційним освітнім середовищем і видозмінювати його.

Ключові слова: креативний менеджмент; завдання креативного менеджменту; ергодизайн; креативна освіта; креативний менеджер; управлінець освітньої галузі; творча особистість; творчий потенціал

S *Pochynok Yevheniia. Creative management of educational institutions: the influence of ergodesign on the creative personality's development.*

The article is devoted to the issues of a creative personality's development by means of ergodesign, and the development of a creative type manager-innovator on the basis of innovative education and creative management integration. It is stated that the modern educational system currently needs successful educational sector managers who are able to educate future leaders. It is proved that the fact of increased urgency of creativity and the individual's creative potential development becomes indisputable.

The paper contains a comprehensive analysis of approaches to defining the category of creative management in education and its interaction with the ergodesign of the educational environment. The process of the educational sector manager development is considered in close connection with the development process and needs of the modern educational paradigm, as well as innovations and requirements of society.

The ways that stimulate the creative potential development and which are necessary for effective management, based on the use of ergodesign, are specified. The importance of ergodesign in the system of creative education and the implementation of managerial influences on the development of an educational manager is emphasized. Based on this, the essence of the category 'creative management' and 'creative education' in the context of the creative potential realization and the creative type manager's creative abilities development is revealed. The main characteristics of the educational manager, who is able to successfully interact with the innovative educational environment and modify it, are analyzed.

The prospect of further scientific research is outlined, which consists in the development of a system of practical methods of application of ergodesign in the process of forming a creative type manager in educational institutions.

Key words: creative management; creative management objectives; ergodesign; creative education; a creative manager; a manager of educational branch; a creative personality; creative potential

Починюк Євгенія Анатоліївна, кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри початкової освіти, природничих і математичних дисциплін та методик їх викладання, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, Україна

Pochynok Yevheniia, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Primary Education, Natural and Mathematical Disciplines and Methods of Teaching, Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University, Ukraine

E-mail: zimmica@ukr.net

Актуальність проблеми. Темпи розвитку сучасного соціуму постійно підвищують вимоги до формування всебічно розвиненої особистості в умовах інноваційних управлінських систем. На перший план виходить здатність особистості створювати новий продукт діяльності, який би відзначався унікальністю серед інших, і характеризував її як творчу індивідуальність. Потреба у генерації нових ідей, шляхів вирішення нестандартних ситуацій зумовлює необхідність формування людини нового типу, відмінними рисами якої будуть креативність і творчість. Нагальним є питання формування та становлення такого менеджера закладу освіти, який здатний креативно мислити, застосувати нестандартний і творчий підхід до виконання своїх управлінських функцій. Відтак, мова йде про креативний менеджмент, який має на меті формування та розвиток креативної системи управління в закладі освіти.

Так, вагомим чинником креативного мистецтва управління в освітній галузі є дизайн освітнього середовища, який, безсумнівно, повинен відповідати вимогам ергономічності. Саме ергодизайн здатен впливати на змістовність освітньої та управлінської діяльності, створювати передумови для впровадження креативної освіти та виховання менеджерів-новаторів, що безпосередньо впливає на продуктивність управлінської діяльності. Цей процес буде ефективним за рахунок створення комфортних, тобто ергономічних умов, які б забезпечили підґрунтя для співпраці та співтворчості менеджера та суб'єктів управління. Ергодизайн створює своєрідний стимулювально-мотиваційний імпульс до засвоєння нових знань і вмій, їхнього творчого втілення під час вирішення проблемних ситуацій. Проте важливість ергодизайну не тільки у створенні нових естетично оформлених предметів, а й у їхній функціональності та практичній спроможності. Адже на часі головна ознака предметного простору закладу освіти – це його безпека, надійність, комфортність, практичність, тобто застосування принципів ергодизайну до сучасного середовища.

Освітня політика сьогодення спрямована на активізацію творчої діяльності особистості, проте наразі залишається багато прогалин в організації цього процесу, зокрема, недостатньо вивчені можливості та засоби ергодизайну в контексті їхнього впливу на розширення творчого потенціалу особистості, немає чіткої системи побудови креативного менеджменту в умовах сучасного освітнього простору тощо. Вивчення впливу ергодизайну на ефективність творчої управлінської діяльності менеджера закладу освіти вимагає переосмислення та аналізу цього процесу, визначення його особливостей із метою пошуку нових шляхів реалізації.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Особливості виховання творчої особистості та механізму творчості вивчали такі науковці, як А. Антонов, І. Бех, Л. Виготський, С. Глухов, В. Давидов, Д. Ельконін, Д. Комський, Ю. Коптіла, С. Рубінштейн, М. Скаткін, В. Сухомлинський та ін.

Так, на думку Ю. Коптіли, здатність людини до творчості є незамінною сходинкою на шляху до розвитку її креативності та реалізації творчого потенціалу [6, с. 68].

Творчість, за визначенням В. Брич та М. Корман, це – головна ланка процесу розвитку особистості, яка характеризується більше внутрішньою активністю, ніж зовнішньою, тому її ознаками є: здатність до ризику, самостійність діяльності та відповідальність за продукт цієї діяльності, незалежність мислення, креативність, критичність мислення [2, с. 24].

Важливого значення надаємо творчому потенціалу особистості, який залежить від індивідуальних творчих здібностей і зовнішніх чинників, серед яких основними є виховання та рівень креативності середовища існування. *Творчий потенціал* є певною сукупністю здібностей людини, що визначають її творчі можливості та межі виконання нестандартних завдань. Завдання креативного менеджменту – розширити ці межі якомога більше.

Впливом творчості на становлення креативного менеджменту активно вивчають вітчизняні вчені: А. Валюх, М. Гнатко, О. Клепиков, І. Кучерявий, С. Максименко, В. Моляко, П. Науменко, В. Окорський, В. Роменець та ін.

Розробленням особливостей розвитку креативного менеджменту та формування креативного лідера як менеджера нового покоління займаються К. Білецька, А. Василенко, Н. Задорожнюк, О. Макаренко О. Продіус, І. Саух, І. Соловійов, Н. Шашкова та ін.

Креативний менеджер-управлінець освітньої галузі – це, насамперед, людина нового покоління, яка абсолютно готова приймати виклики сучасності та вміє й не боїться вирішувати нестандартні педагогічні проблеми, пропонувати та втілювати креативні педагогічні ідеї. Креативний менеджмент в освіті спрямований не тільки на генерацію нових рішень, а й на подолання кризових ситуацій, що виникають у процесі педагогічної діяльності.

Креативний менеджмент – це процес постійного пошуку і реалізації принципово нових шляхів виживання, просування вперед, досягнення нових цілей [14, с. 82].

Саме на формування креативної творчої особистості наразі спрямована сучасна освітня система, яка будується на засадах особистісно-орієнтованого навчання, ергономічності освітнього простору та ергодизайну, як факторів стимулювання творчого потенціалу керівника закладу освіти та всього педагогічного колективу.

Вплив ергодизайну на формування творчої особистості та її креативності розглядали Т. Борисова, С. Бурчак, О. Гервас, В. Голобородько, Р. Купчик, Л. Лігоненко, М. Пагута, А. Рубцов, В. Свірко.

Так, М. Пагута розглядає ергодизайн як глобальний засіб перетворення предметного світу людини з метою створення оптимальних умов для розвитку її творчих здібностей, адже естетизм та одночасна практичність ергодизайну значно підсилює формування творчої самостійності особистості [10, с. 275].

Ергодизайнерський підхід набуває широких масштабів у системі освіти та, зокрема, в системі професійної підготовки майбутніх педагогів, на чому акцентують увагу чинні законодавчі документи [9; 13].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена стаття. Незважаючи на збільшення інтересу до описаної проблеми, залишається багато невизначених питань, що підсилює актуальність і науковий інтерес до зазначеної теми, зокрема визначення ключових понять, особливості формування та управлінської діяльності креативного менеджера в закладах освіти на основі ергодизайнерського підходу.

Відтак **метою статті** є аналіз теоретичних основ креативного менеджменту шляхом впливу ергодизайну на формування творчої особистості.

Викладення основного матеріалу. Використання ергодизайну в умовах нової української школи дозволяє створити нову модель навчання, яка б максимально наблизилася здобувачів освіти до тих умов, у яких вони опиняться після закінчення школи та зможуть практично використовувати свій творчий потенціал. Саме від останнього показника залежить широта світогляду особистості, розвиток самої людини та країни чи системи освіти загалом. Адже творча креативна особистість постає у соціумі, як рушій до змін і вдосконалення предметного середовища на основі переходу від стереотипів до пошуково-перетворювальної діяльності.

Ергодизайн є комплексною науково-практичною діяльністю з формування середовища життєдіяльності людини, що базується на врахуванні дизайн-ергономічних вимог, властивостей, характеристик [5, с. 25].

Погоджуємося з думкою М. Пагути, яка стверджує, що ергодизайн є одним із найдієвіших способів формування творчої особистості, а ергономічно втілена в предметному середовищі естетика виступає потужним фактором підвищення творчого потенціалу [11, с. 275]. Останній є передумовою для розвитку креативності, творчого мислення та винахідливості, естетичного смаку.

Творчість наразі перестала втілюватися виключно у сфері мистецтва: вона охоплює всі сфери діяльності людини та є засобом пізнання і трансформації дійсності. За своєю сутністю творчість є не тільки процесом естетизації, а й засобом досягнення мети, тобто, володіє всіма ресурсами для повноцінного використання в будь-якій діяльності, у тому числі, для організації успішного освітнього менеджменту, якого нині так потребує світове суспільство. Так, невід'ємною частиною менеджменту сучасної освітньої галузі, яка потребує менеджерів-професіоналів, є *креативний менеджмент*, який розглядаємо як систему нестандартних впливів і проєктів, спрямованих на створення інноваційних управлінських та організаційних рішень. Ключова роль у цьому процесі належить саме менеджеру нового покоління – менеджеру-новатору, на

формування особистості якого має бути спрямована сучасна освітня система.

Креативний менеджмент із наукової точки зору розглядають як підсистему інноваційного менеджменту, менеджмент ідей, спрямованих на пошук, створення, акумулювання креативних рішень із метою вирішення актуальних проблем [2, с. 10].

Креативний менеджмент можемо розглядати і як управління суб'єктами творчої діяльності, до яких належить творча креативна особистість, на формування якої націлена нова українська школа. В умовах шкільного навчання управлінець освітньої галузі скеровує впливи різного характеру на формування креативності кожної особистості та всього колективу загалом.

За І. Продіус, креативний менеджмент – це сукупність цілеспрямованих дій і вчинків керівника, а в освітньому середовищі – педагога, спрямованих на акумулювання креативних ідей щодо розв'язання проблем, подолання їх наслідків тощо, а також сприяння творчому розвитку колективу чи окремої особистості [12, с. 68].

Спробуємо визначити завдання креативного менеджменту в освіті на основі досліджень Ю. Коптілі [6, с. 67], В. Брич та М. Корман [2, с. 10]. Погоджуємося з думкою про те, що основне завдання креативного менеджменту полягає у створенні сприятливих умов для розвитку та реалізації особистістю свого творчого потенціалу. В умовах шкільного навчання менеджер (керівник закладу освіти, учитель) може стимулювати та мотивувати суб'єктів управління шляхом залучення їх до творчих пошуків: створення нових дидактичних матеріалів, випробування, дослідження та реалізації власних педагогічних ідей, синтезу й матеріалізації проєктних рішень, оформлення класної кімнати, внесення інноваційних змін в існуючі методи, методики та засоби навчання тощо.

Проте, насамперед, необхідно оцінити творчий потенціал особистості, що є наступним завданням креативного менеджменту.

Не менш важливим завданням є розроблення оптимальних принципів, технологій, методів і засобів креативного освітнього менеджменту, серед яких провідний – ергодизайн як засіб активізації інноваційної управлінської діяльності та забезпечення творчого розвитку менеджера креативного типу.

Доведено, що креативність і творчість, як і будь-які риси особистості, можна стимулювати та розвивати. Основною метою сучасної менеджмент-освіти є оволодіння майбутніми менеджерами методологією творчих перетворень. Як зазначалося вище, ефективним інструментом для формування творчого менеджера-новатора, а, отже, й для подальшої реалізації функцій освітнього менеджера, виступає ергодизайн освітнього середовища. Креативна менеджмент-освіта має реалізовуватися саме завдяки використанню ергодизайну, який орієнтований на створення ефективної мотиваційної структури набуття знань і педа-

гогічного досвіду, розвитку творчих умінь і навичок, використання їх для створення нових продуктів діяльності, що в сукупності становитимуть видозмінене, осучаснене, модернізоване предметно-просторове середовище. Відтак застосування ергодизайну здатне інтелектуалізувати освітній процес, побудувати нову систему, за якої творчий потенціал управлінця освітньої галузі буде переходити у практичне втілення креативних ідей і творчих педагогічних рішень.

М. Пагута вважає, що «розвиток творчості менеджера креативного типу засобами ергодизайну реалізується у безпосередньому процесі оволодіння ними навичками творчої ергодизайнерської діяльності» [10, с. 123].

Мається на увазі, що в цьому процесі менеджери не тільки засвоюють нові знання та опановують уміння й навички, а й стають незалежними учасниками діяльності та пропонують самостійні шляхи інноваційних змін шкільного простору, що забезпечує творчий складник розвитку особистості. Ергодизайн дозволяє бачити не тільки поверхневі властивості навколишнього світу та окремих предметів, а й визначити їхні внутрішні складники, особливі риси, значущі характеристики.

Підтримуємо думку Р. Купчик про те, що за допомогою ергодизайну особистість здатна проектувати предметний світ із урахуванням реального зовнішнього та внутрішнього середовища [7, с. 244].

Отже, складаються сприятливі умови для розвитку творчо-практичної сфери формування особистості.

Безперечно, ергодизайн в освіті відповідає за структурну організацію творчого розвитку особистості, проте він також забезпечує створення мотиваційного складника творчості. Результати покращення певного продукту мотивують особистість до створення досконаліших його варіацій, а це, в свою чергу, викликає інтерес до своєї діяльності, впевненість у власних можливостях, бажання творити, розвиватися та взаємодіяти із соціумом.

Ергодизайн містить соціальний складник, а саме: поєднання корисності та інновацій у площині людиноорієнтованості. Соціальний складник ергодизайну підтверджується також тим, що творча ергодизайнерська діяльність у закладах освіти відбувається у тій галузі діяльності, яка дає змогу визначити основні соціокультурно-значущі властивості об'єктів [7, с. 123].

Тобто, інтерпретація особистістю докільця відбувається на основі засвоєння ключових особливостей розвитку предметного середовища та тісної взаємодії з ним, завдяки чому активізується розвиток творчо-практичного складника особистості, формується предметнотворна культура та власний світогляд.

Поняття «творчість», «творчий потенціал» та «творчі здібності» мають багато дефініцій, проте всі вони є відмінними характеристиками індивіду. Під поняттям «творчості» розуміємо здатність особистості продукувати нові, відмінні предмети діяльності, реалізувати нестандартні та ефек-

тивні шляхи вирішення проблемних ситуацій, успішно застосовувати свої творчі здібності.

Творчу особистість характеризують такі якості, як енергія, завзятість, наполегливість, незалежність, сміливість, упевненість, терпимість, адаптивна гнучкість, сприйнятливність, оригінальність [6, с. 63].

Вважаємо за доцільне додати до переліку зазначених якостей допитливість, високий рівень емпатії, вміння абстрагуватися, креативність мислення, імпульсивність і готовність до ризику. Зазначені властивості є неодмінними рисами освітнього менеджера, а його творчість – цілісним утворенням, яке невід'ємно пов'язане з іншими особистісними характеристиками.

За твердженням Ю. Коптілі, творчість – це «здатність породжувати якісно нові матеріали, технології та духовні цінності, що в більшій чи меншій мірі змінюють на краще життя людини» [6, с. 241].

Така дефініція поняття «творчість» ще раз підтверджує тісну взаємозалежність ергодизайну та процесу формування творчої особистості. Творча активність особистості та естетичний складник ергодизайну перетворюють останній на мистецтво, проте відмінність ергодизайну від мистецтва у здійсненні впливу на формування творчої особистості полягає у тому, що ергодизайн забезпечує створення реального, а не вигаданого, покращеного та максимально комфортного й практичного предметного середовища.

Варто розрізнити поняття «творчість» і «креативність», адже останнє, являє собою здатність до творчості та розглядається науковцями (В. Брич, С. Бурчак, М. Корман, І. Саух) як поєднання загального інтелекту, особистісних характеристик особистості та здібностей до продуктивного мислення. У сучасних умовах креативність стає не поодиноким явищем, а потребою сучасного суспільства. Теорію креативного менеджменту прийнято вважати компонентом теорії творчості, а саму креативність – реалізацією творчої думки в традиційних сферах життєдіяльності нетрадиційними способами [15].

Основою формування менеджера креативного типу прийнято вважати творчий потенціал особистості [2, с. 17].

Під *творчим потенціалом менеджера креативного типу* розуміємо синтез творчих здібностей і прихованих можливостей особистості, що дозволяє перетворити процес творчості на її результат. Творчі здібності притаманні будь-якій особистості, проте їхня активізація та успішна реалізація можлива лише за умови цілеспрямованої роботи над їх розвитком. Чим більше ресурсів та емоційно-чуттєвого досвіду буде в професійному оточенні особистості, тим швидшими темпами розвиватиметься її творчий потенціал. Останній визначає здатність особистості до саморозвитку та творчої самореалізації, слугує фундаментом для формування менеджера креативного типу, який буде здатен приймати креативні рішення та витримувати конкуренцію серед інших.

Загальновідомо, що людина може здійснювати свою діяльність, особливо творчу, в комфортних для себе умовах, де може проявити свободу втілення своїх ідей та самостійність вибору. Ергодизайн націлений переспрямувати мислення особистості на створення оригінальних умов власного комфортного середовища.

Для розвитку креативності, за теорією О. Пащенко, необхідні такі елементи, як компетенція (включає в себе знання, навички, чуттєвий досвід особистості); творчість, гнучкість мислення та наполегливість під час пошуку рішення; внутрішня мотивація діяльності (особиста зацікавленість у розв'язанні проблеми) та зовнішня (стимулювання діяльності під впливом зовнішніх факторів, наприклад, визнання у соціумі, здобуття певного соціального статусу тощо) [11, с. 407].

Ергодизайн у процесі здійснення особистістю творчої педагогічної діяльності є джерелом прискорення процесу генерації творчих ідей. Він забезпечує відмову від стандартного та сталого сприйняття предметного оточення, а сприяє розвитку вміння всебічно й ґрунтовно оцінювати предметні характеристики, розширенню меж пізнання та мислення. Механізм впливу ергодизайну на формування менеджера креативного типу полягає у мотивації нових потреб щодо вдосконалення предметного середовища та розвитку предметнотворчої культури особистості. В. Голобородько зазначає, що стратегія ергодизайну в освіті спрямована на підвищення інтелектуального змісту речей уже на рівні проектування, а також їх використання у процесі діяльності [5, с. 25].

Цілісна особистість не може існувати бездіяльно поза предметним середовищем так само, як і предметне середовище не матиме значення, якщо не надати йому належного змісту. У цьому тісному зв'язку людини та середовища її життєдіяльності вбачається взаємозалежність їх розвитку одне від одного, у процесі якого провідну роль відіграє ергодизайн як синергія людських потреб, практичності предметного середовища та проявів творчості особистості, ініціатором і реалізатором якої стає менеджер креативного типу.

Відтак нова парадигма освіти має бути зорієнтована саме на формування такого менеджера на основі системного підходу в креативній освіті, яка «орієнтована на розвиток творчих здібностей людини, на закріплення в його професійній свідомості установки на інновації та включає аналіз проблем і варіантів діяльності» [14, с. 84].

Така освіта мотивує особистість до здійснення самостійної творчої діяльності та осмислення її результатів, а головне – до самопізнання. Адже чим більше особистість буде пізнавати свій внутрішній світ, тим ширшим ставатиме її творчий потенціал.

Для розвитку освітнього менеджера креативного типу, на думку О. Продіус, необхідними є: створення нормативно-правової бази щодо розвитку творчої особистості менеджера; розроблення й упровадження спеціальних

програм, спрямованих на формування творчості; систематизована діагностика та аналіз процесу розвитку творчої особистості під впливом ергодизайну та креативної освіти [12, с. 69].

Синтез зазначених чинників дозволить сформувати дійсно організовану та ефективну систему формування творчої особистості, а, отже, й творчого суспільства загалом, яке так необхідне в умовах сучасного світового середовища. Менеджери креативного типу зможуть вирішувати кризові ситуації, визначати нові шляхи пошуку відповідей на проблемні запитання, застосовувати ергономічний підхід у перетворенні освітнього середовища.

Концепція ергодизайну в креативній освіті якнайкраще підходить для розвитку творчості особистості, адже охоплює і розвиток креативності, і творчого потенціалу, і модернізацію творчої діяльності. Вона може здійснюватися як на організаційному рівні, так і на рівні реалізації творчих проєктів. Саме творчість у креативному менеджменті стає головним критерієм та рушійною силою соціокультурного розвитку, постає ресурсом та водночас результатом діяльності особистості, найціннішим нематеріальним активом сучасного суспільства.

Результати дослідження. Підсумовуючи вищезазначене, конкретизуємо шляхи, які, на основі використання ергодизайну, стимулюють розвиток творчого потенціалу як менеджера, такі і всієї керованої системи, та є необхідними в ефективній управлінській діяльності:

- підготовка та перепідготовка управлінських і педагогічних кадрів через систему ергодизайнерської освіти як засобу розвитку творчої особистості;
- стимулювання творчості та креативних педагогічних ідей засобами ергодизайну;
- акумулювання й пошук нових оригінальних рішень, ініціювання й обмін креативними проєктами в межах ергодизайнерського підходу в освіті;
- створення ергодизайнерського освітнього середовища, що є рушійною силою творчого самопізнання та самореалізації особистості менеджера та суб'єктів управління на основі усвідомленого пізнавально-чуттєвого сприйняття предметного середовища;
- залучення до професійно-творчої та навчально-творчої ергодизайнерської діяльності всієї керованої системи в цілому (вчителі, школярі, батьки), регулювання креативних процесів та аналіз успіхів у даній системі.

Навчити творчості неможливо, проте можливо створити такі умови, за яких відбуватиметься максимальне її стимулювання й заохочення, і найоптимальнішими умовами, які в повній мірі відповідають вимогам сучасності, є ті, що створені на основі використання ергодизайну в системі креативної освіти. Відтак вибудовується паралель «ергодизайн – особистість – творчість – креативний менеджмент», де всі її компоненти є взаємозалежними та доповнюють один одного.

Висновки з даного дослідження. Дослідження показало, що сучасний світ відкидає традиційні підходи до здобуття конкурентноспроможних позицій особистості в соціумі. Вагомим значенням набувають такі риси особистості як творчість, креативність, здатність приймати швидкі, нестандартні та конструктивні рішення, іншими словами, постала необхідність ергономізувати діяльність та її результати, тобто, діяти максимально ефективно, економічно та креативно. Глобальні процеси, економічні кризи, соціальна нестабільність – усе це потребує оригінальних рішень від людей з абсолютно новим типом мислення – менеджерів-новаторів. Тому наразі актуальним, особливо для вітчизняної освітньої парадигми, залишається питання забезпечення такого ресурсу як творча особистість, пошук нових шляхів для її розвитку, створення інноваційних методів розвитку її творчого потенціалу.

Ергодизайн, на наш погляд, як засіб реалізації креативного менеджменту має втілюватися спільно з дизайн-менеджментом – методологією пошуку та впровадженням інновацій, розробленням нових освітніх продуктів і послуг. Така консолідація сприяє комплексному підходу до управлінської діяльності менеджера креативного типу закладу освіти та успішної реалізації його творчих здібностей у професійній діяльності.

Незважаючи на помітне зростання інтересу до обраної проблеми, наразі вона залишається недостатньо вивченою та потребує ґрунтовніших досліджень.

Тому **перспективу подальших наукових розвідок** убачаємо у визначенні практичних методів впливу ергодизайну на формування менеджера креативного типу з метою реалізації принципів і завдань креативного менеджменту закладів освіти.

Список використаних джерел

1. Борисова Т. Інноваційні підходи до реалізації технологій ергодизайну в закладах освіти. *Витоки педагогічної майстерності*. 2019. Вип. 14. С. 9–14.
2. Брїч В. Я., Корман М. М. Креативний менеджмент: підручник (для вивч. дисципліни студ. денної та заочної форм навч. екон. спец.). Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 220 с.
3. Бурчак С. Генеза проблеми креативності в психолого-педагогічній науці. *Витоки педагогічної майстерності*. 2019. № 24. С. 14–19.
4. Гервас О. Г. Ергономіка. Основи ергодизайну : навч.-метод. посіб. Умань : ФОП Жовтий О.О., 2016. 210 с.
5. Голобородько В. М., Свірко В. О., Рубцов А. Л. Ергодизайн як методологічна стратегія сучасної дизайн-ергономічної діяльності. *Дизайн освіта в Україні: перспективи розвитку*. 2013. № 2. С. 23–26.
6. Коптіла Ю. М. Розвиток творчої особистості учня в сучасному освітньому просторі закладу загальної середньої освіти. *Народна освіта*. 2019. Вип. 2 (38). С. 67–70. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=5810 (дата звернення 01.10.2021).
7. Купчик Р. М. Ергодизайн – новий метод проектної діяльності. *Український державний лісотехнічний університет: Науковий вісник*. 2004. Вип. 14.1. С. 241–244.
8. Лігоненко Л. О. Дизайн-менеджмент як методологія пошуку та впровадження інновацій. *Академічний огляд*. 2020. № 2 (53). С. 64–75.
9. Нова українська школа: поради для вчителя / за ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
10. Пагута М. Концептуальна модель впливу ергодизайну на розвиток творчої особистості школярів. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2007. № 7. С. 120–126.
11. Пашченко О. П. Креативний менеджмент як фактор успішності сучасного бізнесу. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. № 17. С. 406–410.
12. Продіус І. О. Креативний менеджмент як запорука сучасного ефективного управління. *Економіка: реалії часу*. 2012. № 3–4. С. 67–72.

13. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста) / Міністерство економіки України. URL: file:///C:/Users/user/Downloads/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7_2736.pdf (дата звернення: 28.09.2021).
14. Саух І. В. Проблеми розвитку креативного менеджменту та креативної освіти в сучасних умовах. *Вісник*. 2019. № 2. С. 81–85. URL: <file:///C:/Users/User/Downloads/23-Article%20Text-39-2-10-20200504.pdf>
15. Сутність креативного менеджменту. *Навчальні матеріали онлайн* : веб-сайт. URL: https://pidru4niki.com/84860/ekonomika/sutnist_kreativnogo_menedzhmentu (дата звернення: 15.09.2021).

References

1. Borysova, T. (2019). Innovatsiini pidkhody do realizatsii tekhnolohii erhodyzainu v zakladakh osvity [Innovative approaches to the implementation of ergodesign technologies in educational institutions]. *Vytoky pedahohichnoi maisternosti [The pedagogical skills origins]*, 14, 9-14 [in Ukrainian].
2. Brych, V. Ia., & Korman, M. M. (2018). *Kreatyvnyi menedzhment [Creative management]: pidruchnyk (dlia yvych. dystsypliny stud. dennoi ta zaochnoi form navch. ekon. spets.)*. Ternopil: TNEU [in Ukrainian].
3. Burchak, S. (2019). Heneza problemy kreatyvnosti v psykholoho-pedahohichnii nauzi [Genesis of the problem of creativity in psychological and pedagogical science]. *Vytoky pedahohichnoi maisternosti [The pedagogical skills origins]*, 24, 14-19 [in Ukrainian].
4. Hervas, O. H. (2016). *Erhonomika. Osnovy erhodyzainu [Ergonomics. Fundamentals of ergodesign]: navchalno-metodychnyi posibnyk*. Uman: FOP Zhovtyi O. O. [in Ukrainian].
5. Holoborodko, V. M., Svirko, V. O., & Rubtsov, A. L. (2013). Erhodyzain yak metodolohichna stratehiia suchasnoi dyzain-erhonomichnoi diialnosti [Ergodesign as a methodological strategy of modern design and ergonomic activities]. *Dyzain osvita v Ukraini: perspektyvy rozvytku [Design education in Ukraine: prospects for development]*, 2, 23-26 [in Ukrainian].
6. Koptila, Yu. M. (2019). Rozvytok tvorchoi osobystosti uchnia v suchasnomu osvitnomu prostori zakladu zahalnoi serednoi osvity [Development of a student's creative personality in the modern educational space of a general secondary education institution]. *Elektronne naukove fakhove vydannia "Narodna osvita". [Electronic scientific professional publication "People's Education"]*, 2 (38), 67-70. Retrieved from https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=5810 [in Ukrainian].
7. Kupchik, R. M. (2004). Erhodyzain – novyi metod proektnoi diialnosti [Ergodesign is a new method of project activity]. *Ukrainskyi derzhavnyi lisotekhnichnyi universytet: Naukovyi visnyk [Ukrainian State Forestry University: Scientific Bulletin]*, 14.1, 241-244 [in Ukrainian].
8. Lihonenko, L. O. (2020). Dyzaain-menedzhment yak metodolohiia poshuku ta vprovadzhenia innovatsii [Design management as a methodology for finding and implementing innovations]. *Akademichnyi ohliad [Academic review]*, 2 (53), 64-75 [in Ukrainian].
9. Bibik, N. M. (Ed.). (2018). *Nova ukrainska shkola: poradnyk dlia vchytelia [New Ukrainian School: an adviser for a teacher]*. Kyiv: Litera LTD [in Ukrainian].
10. Pahuta, M. (2007). Kontseptualna model vplyvu erhodyzainu na rozvytok tvorchoi osobystosti shkoliariv [Conceptual model of the influence of ergodesign on the development of creative personality of schoolchildren]. *Naukovi zapysky [Scientific notes]*. Seriya: Pedahohichni nauky, 7, 120-126 [in Ukrainian].
11. Pashchenko, O. P. (2017). Kreatyvnyi menedzhment yak faktor uspishnosti suchasnoho biznesu [Creative management as a factor in the success of modern business]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky [Global and national economic problems]*, 17, 406-410 [in Ukrainian].
12. Prodius, I. O. (2012). Kreatyvnyi menedzhment yak zaporuka suchasnoho efektyvnoho upravlinnia [Creative management as a guarantee of modern effective management]. *Ekonomika: realii chasu [Economics: the realities of time]*, 3-4, 67-72 [in Ukrainian].
13. *Profesiinyi standart za profesiiamy "Vchytel pochatkovykh klasiv zakladu zahalnoi serednoi osvity, Vchytel zakladu zahalnoi serednoi osvity", "Vchytel z pochatkovoї osvity (z dyplomom molodshoho spetsialista)" [Professional standard by professions "Primary school teacher of general secondary education, Teacher of general secondary education", "Primary education teacher with a diploma of junior specialist"]*. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. Retrieved from file:///C:/Users/user/Downloads/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7_2736.pdf [in Ukrainian].
14. Saukh, I. V. (2019). Problemy rozvytku kreatyvnoho menedzhmentu ta kreatyvnoi osvity v suchasnykh umovakh [Problems of development of creative management and creative education in modern conditions]. *Visnyk [Herald]*, 2, 81-85 [in Ukrainian].
15. Sutnist kreatyvnoho menedzhmentu [The essence of creative management]. *Navchalni materialy onlain [Online learning materials]*. Retrieved from https://pidru4niki.com/84860/ekonomika/sutnist_kreativnogo_menedzhmentu [in Ukrainian].

Дата надходження до редакції авторського оригіналу: 12.10.2021